

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

Akire méltán emlékezünk

120 éve született Mindszenty József bíboros hercegprímás **► 11. oldal**

Az elméricskél ember

Az intelligenciatesztek hátulütői, avagy mitől válik valaki értékes emberré? **► 13. oldal**

Könyvajánló

Harangozó Ferenc atya szenvedéssel, küzdelmekkel teli életútjának története **► 14. oldal**

V. ÉVFOLYAM 3. SZÁM – 2012. MÁRCIUS – ÁRA: 150 FT

Porból lettél

Horváth István Sándor

Emlékezz ember, porból lettél és visszatérsz a porba – mondta a pap nagyböjt kezdetén – hamvazószerdán –, miközben homlokunkra hamuval kis keresztet rajzolt. A szertartás emberi életünk végességére, a halál kikerülhetetlen tényére, kicsinységünkre, bűnre hajló gyenge emberi természetünkre figyelmeztet bennünket. A nagyböjt a bűnbánattartás ideje. A bűnbánatra pedig nem ember kér minket, hanem maga Isten, akit megsértünk bűneinkkel, de aki ugyanakkor végtelen irgalommal, a megbocsátás szándékával fordul felénk.

Elindultunk nagyböjti utunkon, a bűnbánat és a megtérés útján, az Istennel és az emberekkel való kiengesztelődés útján, az önmegtagadás és a lemondás útján. A nagyböjti időben a böjtöléssel testünket fegyelmezzük a lelki javak elnyerése érdekében. Elindulunk, hogy társai legyünk Krisztusnak a szenvedés útján, a halálba vezető keresztúton.

A cél, ahová szeretnénk megérkezni, a húsvéti Szent Háromnap, amikor Krisztus megváltó halálára és üdvözítő feltámadására fogunk emlékezni. A hamvazkodás szertartása során megtapasztalhatjuk emberi esendőségünket, átérezhetjük, hogy visszatérünk a porba, feltámadás ünnepekor pedig annak örvendezhetünk majd, hogy Isten feltámaszt bennünket a halálból, életre kelt bennünket a porból és új életet ad nekünk.

Legyen Krisztus a mi nagyböjti útítársunk, aki végigjárta az emberi élet útját, s akinek keresztútja a halálán át a feltámadás dicsőségébe vezetett!

Mindszenty bíboros találkozása VI. Pál pápával, aki tisztelete jeléül mellkeresztet és gyűrűt ajándékozott a magyar bíborosnak

Holtában is beszél...

Dr. Perger Gyula

„Ha a búzaszem nem esik a földre, és el nem hal, egyedül marad, de ha elhal, bő termést hoz.” (Jn 12,24)

Abécsi Irgalmasok kórházában 1975. május 6-án Mindszenty József bíboros befejezte Egyház- és nemzetszolgálatát, amelyet mint a Vas megyei kis falu, Felsőpaty káplánja kezdett el, és mint a világ apostola fejezett be.

Ajka immáron néma, de szavai tovább csengenek. Meghalt, de most is szól hozzánk. Emlékiratait az egész világ olvassa, és ez a vallomás mélyen megindítja az emberek sokaságát. Meghalt, mégis beszél a jó pásztor; hűséget, az áldozatok vállalását, a szeretetnek titkát, a feltámadás és a jövő reményét, Szent István örökségének megbecsülését.

Ki volt Mindszenty bíboros? A 20. századi egyháztörténet kiemelkedő alakja: a közelmúlt egyik jeles magyar történelmi személyisége, népe

katolikus hitének, nemzete szabadságának világszerte ismert védelmezője. Tanítása, lelkisége, példája ma is széles körben hat: emlékét tisztelőinek sokasága veszi körül határainkon kívül és belül egyaránt.

Mindszenty József 1892. március 29-én született Vas megyében, Csehimindszenten. Elemi tanulmányait is itt végezte, majd Szombathelyen, a premontrei gimnáziumban érettségizett. Itt érlelődött meg lelkében a papi hivatás. Jelentkezett a szombathelyi püspöknél, gróf Mikes Jánosnál, és felvételt nyert a szemináriumba. Már ezektől az évektől kezdve megkülönböztetett szeretettel volt a Boldogságos Szűzanya iránt, a rózsafüzért haláláig minden nap elvégezte, kínoztatása idején pedig az ujjain mondta. Papi és püspöki életét az a szándék jellemezte, hogy népét Jézus Krisztushoz vezesse a Szűzanya közbenjárása által. 1915. június 12-én gróf Mikes János szentelte pappá a szombathelyi Székesegyházban. Kétévi káplánság után, egészen fiatalon, 27 évesen Zalaegerszeg plébánosa lett. **► 11. oldal**

LITURGIA

Az egyházi év

A nagyböjti idő II. és a húsvéti Szent Háromnap
Ipacs Bence

Nagyböjt hatodik vasárnapja a nagyhét kezdete: virágvasárnapnak, vagyis az Úr szenvedése vasárnapjának nevezzük. A liturgia kettős arcot ölt ezen a napon: a szentmise elején Jézus Krisztus dicsőséges jeruzsálemi bevonulására emlékezünk, miközben körmenetet tartunk a megszentelt barkákkal. Az evangéliumban azonban már a szenvedéstörténetet, a passiót halljuk, előretekintve nagypéntekre.

A nagyhéten tovább emlékezünk Krisztus Urunk szenvedésének történetére. E hét valamennyi napját a „nagy” jelzővel illetjük. Nagycsütörtök délelőtt a püspök együtt misézik papjaival. Közben megáldja a szent olajokat és megszenteli a krizmát.

Nagycsütörtök estével véget ér a nagyböjti idő, és megkezdődik az Úr szenvedésének és feltámadásának húsvéti Szent Háromnapja, mely az egész egyházi év csúcspontjaként tündöklik. Amiként a vasárnap csúcspontja a hétnek, úgy csúcspont a húsvét ünnepe is a liturgikus évben.

A nagycsütörtök esti szentmisén az utolsó vacsorára emlékezünk. Közben elhalkulnak a hangszerek és a harangok, és csak húsvét éjjelén szólalnak meg ismét. A homíliát a lábmosás szertartása, az áldoztatást az Eucharisztia más őrzési helyre vitele, az oltárfosztás és a virrasztás követi.

Nagypénteken – és ha lehetséges, nagyszombaton is, a húsvéti vigíliáig – böjtöt tartunk. Ezen a napon nem mutatunk be szentmisét, Urunk szenvedését ünnepeljük igeliturgiával, kereszthódolattal és szentáldozással.

Nagyszombaton Urunk sírjánál időzünk, az ő szenvedéséről és haláláról elmélkedünk.

Húsvétvasárnap az éjszakai virrasztással kezdődik. Húsvét vigíliáját, vagyis azt a szent éjszakát, amelyen feltámadt az Úr, Szent Ágoston szavai szerint „*valamennyi szent vigília szülőanyjának*” tekintjük. Ezen az éjszakán virrasztva várjuk Krisztus feltámadását: az ünneplés kezdetét igeliturgia, a keresztségi liturgia, az Eucharisztia liturgiája, végül a húsvéti körmenet követi; nappal pedig ünnepi szentmisét mutatunk be. A Szent Háromnap húsvétvasárnap zsolozsmájának esti dicséretével fejeződik be.

PÉLDAKÉP

Hofbauer Szent Kelemen

Déri Péter

Kelemen Varsó és Bécs apostolaként írta be nevét a történelembe a 18-19. század fordulóján. Abban az időben, amikor a háborúk mellett a különféle szellemi irányzatok, főként a jozefinizmus nagyban meghatározta a gondolkodást és megkeserítette az Egyház életét.

Kelemen a maga egyszerű stílusával és vérmérsékletével, amelyet cseh származású édesapjától és német édesanyjától örökölt, meghódította környezetét. Származása, édesanyja vallásos nevelése, valamint a Jóisten kegyelme alakította egy pihenést nem ismerő, szüntelenül munkálkodó, jóságos, barátságos emberré, aki természetes, hívő lelkületével nem illett bele a felvilágosodás korába, éppen ezért vonzotta az embereket. Őszinte viselkedésével és elpusztíthatatlan humorával mindig megnyerte környezetét.

Nehéz gyermek- és fiatalokora után úgy tűnt, nem érheti el nagy vágyát, hogy pap lehessen. Kitanulta a pék mesterséget, amivel egy kis pénzhez juttatta családját, és el tudta kezdeni tanulmányait. Beállt remetének, akik ebben az időben a papokat a hitoktatásban és a különféle plébániai munkákban segítették. Bécsbe ment, hogy ott jobban elmélyítse a hitoktatáshoz szükséges hitbéli tudását. Jó szándékú emberek segítették, hogy pappá nevelődhessen, de a teológián ekkor már olyan jozefinista professzorok tanítottak, akik sokszor már nem a katolikus tanítást adták tovább, ezért barátjával Rómába ment, ahol beléptek a nem sokkal korábban alakult redemptorista rendbe. A fogadalom és a papszentelés után a rend vezetése visszaküldte őket Ausztriába, hogy ott is alakítsák meg a rendet, de ezt az állam nem en-

Hofbauer Szent Kelemen
redemptorista, pap (1751-1820)

gedte, ezért Varsón keresztül Fehér-Oroszországba akartak menni, hogy ott működjenek.

Ez a tervük azonban meghiúsult, mert Varsóban kérték őket, maradjanak a Szent Benno templomban. Itt működtek 20 évig. Kelemen iskolát alapított, missziót hirdetett, vasárnapokon egész nap a templomban miséztek és prédikáltak társaival, laikus vallásos egyesületet hozott létre, ahol a világiak bátorították a nem hívőket a tiszta, erkölcsös életre, valamint látogatta a családokat és a betegeteket. A napóleoni háborúk azonban véget vetettek ennek a gyümölcsöző munkának, és feloszlattak mindent, így Kelemennek Bécsbe kellett mennie, ahol újból munkához látott. Az orsolyita nővérek templomának igazgatója lett, gyónatott, prédikált. A császárváros népe a szószéke elé tódult, mert nem a jozefinista gondolatokat hirdette, hanem az evangéliumról beszélt. A feljegyzések szerint nem volt nagy szónoki tehetség, de hiteseles ember volt, és ezzel sokkal többet ért el, mint a különféle retorikai fogásokkal.

Sokan bántották népszerűsége miatt, de végül Ferenc császár pártfogásába vette, hogy jótégye a sok elszenvedett igazságatlanságot.

Imádkozzunk az Új Evangelizáció Évében ilyen áldozatos, soha meg nem torpanó és Isten ügyéért fáradozó lelkipásztorokért.

Egyházmegyénk újságírója kapta a Szalézi sajtóösztöndíjat

Pezenhófer György, a Szombathelyi Egyházmegyében élő újságíró és pedagógus kapta idén a Szalézi Szent Ferenc-sajtóösztöndíjat. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia nevében Spányi Antal püspök, a Magyar Katolikus Rádió vezérigazgatója adta át a jutalmat a Központi Papnevelő Intézetben. A püspökök testülete az idei jelölések közül Gyuri pályázatát fogadta el. A díjra a Szombathelyi Egyházmegye médiabizottsága jelölte a Sében élő családapát.

Hogy érezted magad, mikor megtudtad, ebben az évben téged jutalmaz a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia?

Nem hittem el. Tulajdonképpen még most is kicsit hihetetlen. Amikor a díjátadó után ezt elmeséltem Mohos Gábor titkár úrnak, akkor ő azt mondta, hogy majd ha újra dolgozni kell, elhiszem... Van benne valami. Mindenesetre már azt megtiszteltetésnek éreztem, hogy az egyházmegye engem jelölt a díjra. Jól esik, és örülök, hogy bíznak bennem.

Mennyire nehéz a mai világban a nem egyházi sajtóban katolikus keresztény híreket közvetíteni?

Azt gondolom, nem nehéz, csak akarni kell. Persze, ha az embernek van egy jó főszerkesztője, akkor az sokat segít a munkában, illetve nem gátol. Több éven keresztül a Rádió Szombathelynél dolgoztam, jelenleg pedig a FrissFM munkatársa vagyok. Itt nemcsak rádiós műsort vezethetek, hanem lehetőség van cikkek írására, televíziós anyagok elkészítésére is.

A helyi főiskolán diplomáztál kommunikáció-testnevelés szakon, majd testnevelésből egyetemi végzettséget is szereztél Budapesten. Nehéznek tartod a pedagógusi pályát?

Persze, hogy nehéznek. Mint ahogy mindenki a saját területén, én is találkozom nehézségekkel. De ezekkel együtt szeretem a munkámat. Jelenleg a Kanizsai Dorottya Gimnáziumban tanítok, és az osztályom idén érettségizik. Ha valamikor, akkor most tényleg vannak nehézségek, de júniusra remélhetőleg mindenki elégedetten és boldogan zárja a tanévet.

Az olvasók a képernyőn is láthatnak, hiszen az egyházmegye tévéműsorának, az Élet-Forrásnak egyik műsorvezetője is vagy. Melyik munka tetszik a legjobban? Melyik miért fontos számodra?

Mondhatnám tréfásan, hogy a rádiózás könnyebb műfaj, mert kevesebbet kell borotválkozni, de komolyra fordítva a szót, mind a kettőt szeretem. A televíziós munka egy új perspektívát hozott az életembe és örülök, hogy itt is kipróbálhatom magam. Rutinos, jó szakemberekkel dolgozhatok együtt, akiktől sokat lehet tanulni.

Szabadidődben aktívan focizol.

Igen, több mint 20 éve játszom. A labdarúgás nélkül nehéz lenne elképzelni az életemet. A sport sok mindenre megtanított, rengeteget köszönhetek a futballnak.

Hamarosan egy éves lesz kislányod, Anna. Milyen terveitek vannak a családban? Mit szeretnél elérni?

Az egyik kollégám a minap azt mondta: „...lehet, hogy ez a korról jár, de azt mondom, egészség legyen, a többi nem számít.” Egyetértek vele. Persze szeretnénk Annának kistestvért (talán többet is), jó lenne nagyobb lakás. Az igazság az: tudom és nem egyszer tapasztaltam, hogy van Gondviselés. Ez megnyugtató.

RÖVID HÍREK

„A hivatások Isten szeretetének ajándékai” – így szól a Szentatya jelmondata a Hivatások Világnapjára. Április 29-én, húsvét negyedik vasárnapján tartjuk világszerte a Hivatások Világnapját – idén 29. alkalommal. „A helyi egyházak olyan helyek, ahol figyelemmel felkutatják és elkísérik a hivatásokat, és biztos lelki vezetést adnak a hivatást érző fiatal férfiaknak és nőknek. Így a keresztény közösség maga is Isten szeretetének megnyilvánulása lesz, és tördök azokkal, akik meghallják Isten hívását” – áll a pápai üzenetben.

Március 17-én szentelik fel az új pozsonyi segédpüspököt, Jozef Hal'kot. A szertartást a Szent Márton-székesegyházban tartják. Az új segédpüspök feladatai közé tartozik majd az általános helynökként való tevékenysége, valamint a plébániák papjainak és híveinek lelkipásztori szolgálata.

Genfest találkozó lesz Budapesten idén augusztusban. Az Európai Unió által is támogatott program fővédnöke dr. Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek. A Genfest 2012 házigazdája, a Fokoláre Mozgalom fiataljai főként 17 és 30 év közötti fiatalokat várnak Budapestre. Magyarországról 4.000, a világ más részéről összesen 8.000 résztvevőre számítnak, a szervezést 3.000 önkéntes segíti. Jelentkezni a www.fokolare.hu/genfest internetes oldalon lehet.

Alternatív Valentin-napot tartottak Szegeden. Blanckenstein Miklós, az esztergomi szeminárium rektora hangsúlyozta, hogy nem elegendőek a jól működő családmodellek. Fontos, hogy a házastársak, a gyermekek a hitben is elköteleződjenek. A Szegedi Katolikus Egyetemi Lelkészségen a programon résztvevők biztató üzeneteket írhattak, ajándéktárgyakat készíthettek szeretteiknek, sőt egy életnagyságú medvét is megölhettek február 14-én, Valentin napon.

Miért van szükség az Új Evangelizáció Évére?

Dr. Veres András

Katolikus Egyházunk gyakorlatában már régóta szokás, hogy meghirdet egy-egy tematikus évet a lelkipásztori munka élénkítésére. Ez nem azt jelenti azonban, hogy az Egyház új tanítást hirdet meg, vagy olyan munkába fog, amely korábban teljesen hiányzott a gyakorlatából.

Ebben az évben sincs ez másképpen. A Szombathelyi Egyházmegyében meghirdettük az Új Evangelizáció Évét azzal a szándékkal, hogy bár minden pap, hitoktató és világi kisegítő állandó feladata, hogy a változó körülmények között keresse az eredményes lelkipásztori munka új formáit, ebben az évben fokozottan az evangelizációra, pontosabban az új evangelizációra helyeztük a hangsúlyt. Ennek mikéntjéről és mibenlétéről fog szólni a mostani és a következő néhány számban megjelenő sorozat, amely gyakorlatilag a KÉSZ szombathelyi csoportjának felkérésére január 30-án tartott előadás írásos, szerkesztett változata. Talán azok számára sem lesz hiábavaló ennek elolvasása, akik részt vettek az előadáson, hiszen újra olvasni az ott elhangzottakat, gondolatot megtermékenyítő, elszántságot megerősítő erővel hathat.

Fjodor Mihajlovics Dosztojevszkij írta már a XIX. században: *Európa megtagadta Krisztust, és ezért, és csakis ebből az okból kifolyólag most haldoklik.* E kijelentés tragikus valóságát ma mindnyájan tapasztalhatjuk. Ehhez hasonló felismerés vezethette Szentatyánkat, XVI. Benedek pápát is, amikor ez év októberére összehívta a Püspöki Szinódust az új evangelizáció ügyének megtárgyalására. A Püspöki Szinódus intézményének a feladata, hogy az egyetemes zsinatok közti időszakban az Egyház számára nagyon fontos kérdésekben tanácskozzon, és javaslataival segítse a pápát döntéseinek meghozatalában.

A hívő ember számára köztudott, hogy Jézus küldése alapján az Egyház idők végéig tartó folytonos feladata az

evangelizáció. Ez nyilvánvalóan nemcsak a kereszténység számára idegen területekre szóló küldetés, hanem azon területekre is, ahol a hitélet meggyengült, és sokan eltávolodtak az evangéliumi élettől. Különbség van tehát a *misszió* és az új *evangelizáció* között. A missziós tevékenység a nem keresztények felé irányul, az új evangelizáció pedig inkább azokat célozza meg, akik ugyan meg vannak keresztelve, de valamilyen oknál fogva eltávolodtak Istentől és az Egyháztól.

Kétségtelen tény, hogy Európában a lakosság döntő része, még az Egyházon kívüliek is, rendelkeznek egyfajta keresztény, evangéliumi kultúrával. Elég csak arra gondolnunk, hogy az evangélium ismerete nélkül nem tudnánk megérteni egy-egy irodalmi, zenei vagy képzőművészeti alkotást sem. Kétségtelen, napjainkban már Európában is egyre többen vannak olyanok, akik nincsenek megkeresztelve, és az Egyházzal sincsenek közvetlen kapcsolatban. Feljűk talán missziós módszerrel kell közelednünk, amely persze mutat találkozási pontokat az új evangelizációval is. Ugyanakkor arra is gondot kell fordítanunk, hogy az új evangelizáció miatt ne szoruljanak háttérbe azok a hitüket gyakorló testvéreink, akik joggal igénylik hitük megerősítését és gondozását. Már csak azért sem, mert az ő tevékeny részvételükre is szükség van az új evangelizációban. Viszont nem kétséges, hogy csak az tud evangelizálni, aki már maga evangelizált, vagyis ismeri és éli az evangéliumi életet.

Azért is szükség van egyházmegyénkben az új evangelizációra, mert az elmúlt két évtizedben Magyarországon drasztikusan visszaesett a vallásos és templomba járó hívők száma. A bécsi Fessel közvélemény-kutató intézet 2008-ban végzett felmérései alapján a kelet-közép-európai országok között is hátulról a negyedik helyen áll hazánk a vallásgyakorlás szempontjából. Min-

den korosztályban csökkent a vallásosak és templomba járók száma. Ennek okait keresni nem áll most módunkban, csak egyetlen utalást hadd tegyünk arra, hogy minden bizonnyal mostanra ért be a kommunista diktatúra erőszakos ateista nevelése.

Kopp Mária magatartáskutató véleménye a vallásossággal kapcsolatban talán sokak előtt ismert. Az ő felméréseinek eredményei egyértelműen azt mutatják, hogy a hívő emberek testi és lelki közérzete, személyes és társadalmi kapcsolatai sokkal jobbak a nemhívókéhoz képest. Tehát mind vallási, mind humánus szempontból szükség van a hitélet erősítésére. Természetesen mi az előbbit tekintjük fő célnak az evangelizáció és az új evangelizáció szempontjából, a másodikra csak úgy tekintünk, mint pozitív következményre.

XVI. Benedek pápa mondta az öt kérdező újságírónak: *Az az Egyház létének célja, hogy Isten felé fordítson minket, és engedje belépni a világba Istent (A világ világozása, 173.old.).*

Bár az Új Evangelizáció Éve püspöki kezdeményezésre indult el, bízunk benne, hogy plébániai közösségeink magukévá teszik ezt a szándékot, miként történt ez a *Család Éve* esetében is! Átütő ereje legtöbbször az alulról jövő kezdeményezéseknek van, mégis rendkívüli erőt látunk abban is, amikor nemcsak kisebb közösségek, hanem egy egész egyházmegye ugyanazon törekvéssel fáradozik Isten akaratának megvalósításán.

Mit ne válaszoljak, ha a hitemről kérdeznak?

Tömő János

Az előző cikkben megállapítottuk, hogy az evangelizáció egy folyamat, amely magában foglalja tulajdonképpen az Egyház egész tevékenységét. Az evangelizáció folyamata hat egymást követő lépcsőfokot jelent.

Az elsővel (keresztény jelenlét a világban) már foglalkoztunk, most nézzük a másodikat: dialógus a szeretet légkörében. A dialógus mindig a hiteles keresztény jelenlétből fakad. Nem hívó munkatársaink, családtagjaink látják rajtunk azt, hogy másképp élünk, gondolkodunk. Ez kérdéseket vet fel bennük, és amikor talán nem is számítottunk rá, megkeresnek minket kérdésekkel. Van, amikor ezt mások előtt tesszik, hogy „védjék magukat az erős választól”, azonban előfordulhat, hogy úgy, mint Nikodémus „csak mintegy titokban”.

Az evangelizációt tehát legtöbbször nem is nekünk kell kezdeményeznünk különféle módszerekkel, hanem a hitetlen környezet maga fog „reagálni ránk.” Ha téged még nem kérdeztek hited felől az azért lehet, mert csupaszent ember között dolgozol (és tudják, miben hiszel), vagy pedig nem lát-

szik rajtad, hogy hiszel valamiben.

Tulajdonképpen minden hittel kapcsolatos kérdés mögött a kíváncsiság rejlik: te miben hiszel, mi a hited lényege? Még ha ezt nem is így teszik fel, mégiscsak erre kíváncsiak. Ilyenkor óriási felelősségünk van abban, hogy mit és hogyan válaszolunk.

– Van, hogy zavarunkban megpróbáljuk kikerülni a válaszadást. (Ezzel is palástolva azt, hogy tulajdonképpen nem tudjuk megfogalmazni pontosan, hogy miben is hiszünk. Nagyon kevés katolikus tud érthetően kommunikálni a hitéről.)

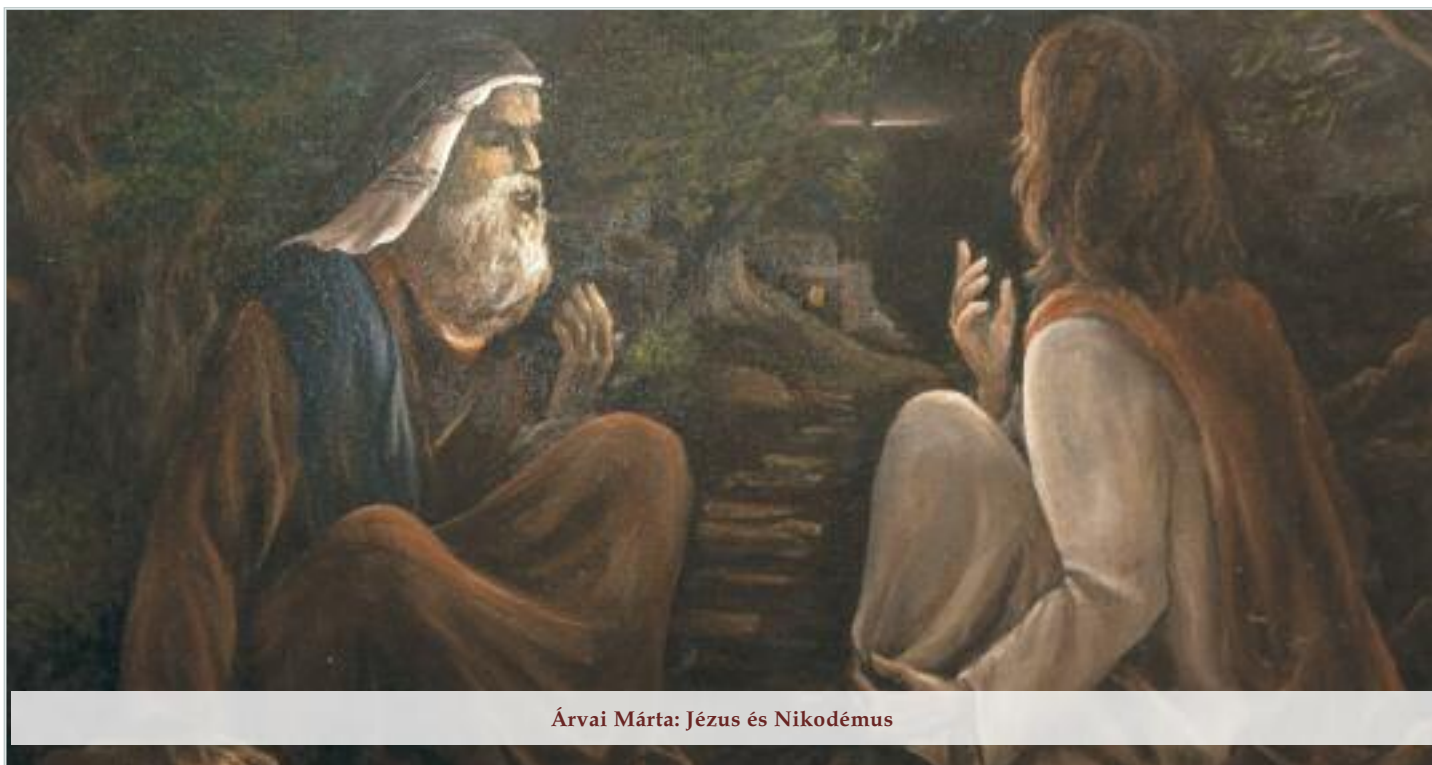
– Esetleg elkezdünk beszélni olyan személyes imaélményünkről, amely meghallgatást nyert. Bár a szubjektív szféra talán gerjeszthet érzelmeket vagy csodálatot, az evangelizációnak nem ez a célja. Erre ugyanis nem lehet válaszolni. Nincs benne a direkt megszólítás. A tanúságtétel ilyenkor keveset ér, mert hiányzik mellőle az első igehirdetés, amibe a tanúságtételt bele kellene ágyazni.

– Az is lehet, hogy elkezdünk beszélni arról, hogy milyen fontosak a szentségek; az erkölcsös viselkedés, a

tíz parancsolat betartása; milyen remek pápával áldott meg minket Isten; milyen jó közösségbe járni, imádkozni, ráhagyatkozni a Gondviselőre; milyen szép templomaink vannak, milyen gazdag az Egyház történelme és kultúrája; hogy el szoktunk zarándokolni Mariazzellbe; milyen fontos a természetes családtervezés; és persze mi konzervatívak vagyunk és hiszünk Magyarország feltámadásában. A végén már annyi mindenben hiszünk, hogy mi magunk is összezavarodunk tőle, de leginkább a kérdező lesz bizonytalan, hogy most akkor mi is a válasz.

Péter apostol figyelmeztet minket: „Legyetek mindig készen rá, hogy mindenkinek megfeleljetek, aki csak kérdezi, mi az alapja reményeteknek.” (1Pét 3,15)

Tehát amikor hitünkről kérdeznak minket, akkor tökéletesen elegendő, ha az alapra koncentrálnak. Különben mi magunk is belebonyolódunk egy kellemetlen helyzetbe és nem fogunk jól kijönni belőle. A jó válasz pedig nem lehet más, mint az alap, amit az ún. első igehirdetés során kell elmondani. Ezzel a következő számban foglalkozunk.

Árvai Márta: Jézus és Nikodémus

Szombathelyi óvodások rajzait díjazták

Kovácsné Sümegh Stefánia

A Brenner János Általános Iskola negyedik alkalommal hirdette meg óvodások részére rajzpályázatát, melynek keretében 185 óvoda készítette el alkotásait a *Furcsa hóember* című mese alapján. Tizenöt óvodából érkeztek rajzok, amelyek közül az iskola tanítói 21-et választottak ki díjazásra. A jutalmakat a gyerekek a február 1-jén megrendezett díjkiosztó ünnepségen vehették át az iskola Hollán Ernő utcai épületében. Az ünnepségen Englert Zsolt igazgató úr köszöntötte az egybegyűlteket, majd az iskola tanáraival közösen átadta a díjakat. Intézményenként egy-egy óvodást emeltek ki a szervezők.

Balázs nap a Győri Szemináriumban

Böjti Balázs

Az evangéliumok tudósítása alapján tudjuk, hogy Jézus részt vett a kánai menyegzőn. Ahogyan Jézus életére jellemző volt, úgy a keresztény embert is jellemeznie kell az optimista szemléletnek, az életvidámságnak és a derűnek. Szemináriumunkban február 3-án dr. Martos Lvente Balázs teológiai tanár és négy kispap, Brezina Balázs, Biczó Balázs, Holpár István Balázs és Böjti Balázs ünnepelte a névnapját, így még nagyobb öröm volt közösségünknek Szent Balázs napja. A szeminárium közösségi termében gyűltünk össze, hogy a pohárköszöntő után kötetlen együttléttel is megünnepeljük Szent Balázs püspököt.

Buszkonferencia és a faluház megáldása Gécrcén

Kontics Viktória

A felújított gércsei faluház ünnepélyes átadásának alkalmából az egyházmegyei Karitászi február 3-án „buszkonferenciát” szervezett. A konferencia résztvevői meglátogatták a Kríziskamra program helyszíneit, a kemenespálfi Szent Pál Szociális Központot, a vásárosmiskei Levendula házat, majd Gécrcére érkeztek, ahol dr. Veres András megyéspüspök ünnepélyes keretek között felszentelte a faluházat. Az ünnepi konferencián részt vett V. Németh Zsolt vidékfejlesztési államtitkár, Tucziné Régvári Marietta karitászigazgató és dr. Kondor János, a Vas Megyei Gyáripárosok Szövetségének elnöke is.

Az első pénteki szentmise Balázs-áldással

Lóránt Ákos

A Mindszenty iskola tanulói és tanárai február 3-án, a tanítás előtt közösen imádkoztak egy beteg diák gyógyulásáért, majd szentmisén vettek részt. A szentmisét Ocsovai Grácián OFM atya mutatta be, aki a prédikációjában Szent Balázs püspök és vértanúról, valamint a Balázs-áldás különleges isteni erejéről szólt. A szentmise végén Grácián atya megáldotta a gyertyákat, majd ezek meggyújtása után következett a Balázs-áldás: „Szent Balázs püspök és vértanú közbenjárására szabadítson meg téged az Isten a torokbajtól és minden más bajtól: az Atya, a Fiú és a Szentlélek. Ámen.” – hangzott az áldás szövege.

Egyházközségi bál Toronyban

Koroknai András

Hagyományteremtő szándékkal, idén először szervezte meg egyházközségi bálját a toronyi plébánia február 4-én. A bálba az egész plébánia területéről érkeztek résztvevők, a több mint 120 bálozó megtöltötte a toronyi kultúrházat. Az estét dr. Perger Gyula plébános nyitotta meg. Az első szünetben egy jó hangulatú paródiát láthattak a vendégek, majd a szombathelyi Melódia együttes szórakoztatta a közönséget, Nagy János és Osztrositsné Császárné Erzsébet pedig operett dalokat énekeltek. Hajnalig tartó jókedv uralta a kultúrházat, a zenéről Gyula atya meghívására a szentpéterfai Timár János gondoskodott.

Keresztény ifjúsági farsangi bál a Martineumban

Mátyás Zsófia

A vízkereszt és a nagyböjt közti időszak a bálók ideje. Egyházmegyénkben is számos plébánián, katolikus közösségben rendeztek farsangi bálakat. Nem volt kivétel ez alól a Martineum Felnőttképző Akadémia sem, amely február 4-én, 19 órától várta a kapcsolódni, kulturáltan szórakozni vágyó keresztény fiatalokat, akiket dr. Veres András megyéspüspök úr köszöntött, majd a Crossroads Kulturális és Sportegyesület táncosainak előadása nyitotta az estét, és teremtett igazi báli hangulatot. A vacsora elfogyasztását követően megkezdődött a tánc, amit csak a tombolasorsolás szakított meg rövid időre.

Ovisuli a Szent Imre Általános Iskolában

Horváthné Kulcsár Gyöngyi

Játékos foglalkozásra, az iskolai élettel való ismerkedésre hívtuk a nagycsoportos óvodásokat a jánosházi Szent Imre Általános Iskolába február 11-én. A tanító nénik farsangi verset tanultak, mondókáztak, játszottak a leendő első osztályosokkal. A gyermekek nagy örömmel kapcsolódtak be az iskolai életbe, részt vettek a játékos programokon, sőt még vidám farsangi bohócot is készítettek. Az ovisokat elkísérő szülők az iskolai életéről beszélgethettek Molnár Terézia igazgatónővel és a lelkipásztorokkal. A délelőtt jó hangulatban telt, bízunk benne, hogy élményekkel gazdagon távozott mindenki.

Oltármegáldás Lentiben

Szakál Szilárd

A lenti Szent Mihály-templom lourdesi Szűzanya oltára, pontosabban a Szűz Mária lourdesi megjelenésének emlékére szentelt mellékoltár felső része és a szobrok, a hívek adományából nemrég felújításra kerültek. A megáldásra érdekes módon Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén került sor, mivel a Mária Légió és a Rózsafüzér Társulat ekkor kezdte a lourdesi kilencedet, készülve a Betegek Világnapjára. Sokan járultak a betegek szentségéhez február 11-én, az esti szentmisében, amelyen megtapasztalhattuk, hogy Mária, a betegek gyógyítója a Szent Fiával, Jézussal való találkozás által gyógyít bennünket.

Diákok a katedrán

Dr. Szalainé Horváth Judit

Asárvári Szent László Általános Iskolában a tanév századik tanítási napján, február 6-án a tanítványok nagy örömeire megfordultak a szerepek. Már hagyomány az intézményben, hogy a farsangi időre eső századik tanítási napot vidámsággal, a tanár és diák szerepek felcserélésével színesítik.

Bátor és a tantárgyakban jó tanulmányi eredményt elért tanulók jelentkeztek diáktanárnak, hogy gyakorló, összefoglaló, új anyagot feldolgozó órákat tartsanak – a tananyagot előre egyeztetve a tanórákra. Már reggel érezni lehetett a levegőben, hogy ez a hétfő más lesz, mint a többi. A tanórák vidámsággal teltek. A kis tanár nénik és tanár bácsik többsége lelkiismeretesen felkészült a munkára: plakátot, power-pointos vetítést, játékos feladatokat, teszteket állítottak össze, csoport és páros munkát irányítottak, és jól alkalmazták az oktatási segédeszközöket is. Életkorukból adódóan az iskolában működő digitális táblák működését gördülékenyebben oldották meg, mint néhány pedagógus. A talpraesettebb diáktanárok a váratlan helyzetekre is gyors megoldást találtak. Jól érez-

ték magukat a tanárszerepben, a nyelvi órákon bátran javították társaik tévedéseit, matematika órákon ellentmondást nem tűrően magyaráztak, testnevelésen újszerű gyakorlatokat próbáltak ki.

Újdonság, hogy idén az idősebb tanulók mentek a kicsiknek órát tartani. Ez igazi játék volt, melyet azonban mindenki komolyan vett. A pedagógusok is derűsen vettek részt a játékban. Volt, aki halkán segítette diáktanár társát, de olyan is akadt, aki rendetlenkedett, a padtársával beszélgetett, rossz magatartásával zavarta az óra menétét. Bebizonyosodott, hogy a tanórán a legnehezebb feladat a fegyelmezés. Ha a diáktanár szigorúságot mutatott, akkor bizony a felsőbb éveseknek nehezükre esett szót fogadni diáktársaiknak.

A nap tanulságaként elmondható, hogy a diákok mennyire fontosnak tartják a dicséretet. Nagy igyekezettel jutalmazták jó pontokkal társaikat, értékelték a helyes feleleteket. Nagyon fontosnak tartották az órai fegyelmet is, és mindnyájan megtapasztalhatták, hogy rátermett, felkészült tanárokkal könnyű a tanulás.

A Miród-forrás (Rákos kút) története

Takó Gábor

A forrásról szóló első írásos emlék 1248-ból származik. A Váradsziget nevű vár keresése közben a levéltárban került elő egy földeladási bizonylat, amely kimondja, hogy a Váradsziget a Miród vizétől északra van. A másik adat 1265-ből származik, ami azt mondja, hogy a Miród-forrás a Stremtől délre helyezkedik el. A két oklevél bizonyítja azt, hogy a forrás már a XIII. század közepén létezett.

A pontos és hiteles adatunk 1864-ből van, amikor is Pesty Frigyes történész megpróbált minden nevezetességet összegyűjteni a falvakból. Kemestaródfán a következőt találta, illetve a feltett kérdésére Márton Ferenc községbíró az alábbi választ adta: *„Rákos-kút az Ó-hegy tövében egy forrás, s nevezetét Rákos családtól nyerte. Ehhez a forráshoz szoknak a hideglázban szenvedők járni, vízből inni, és a mellette lévő bokrokra, hajakból vagy más rútságokból egy darabocskát kötni. A szomszéd községek előtt is ismeretes forrás vize hideg, és kemény, talán némi gyógyerővel is bír, minthogy több hideglázban szenvedők víztől meggyógyultak.”*

Az 1940-es évek elején cserkészek jártak a faluban, és amikor megtudták, hogy van a községben egy ilyen nevezetesség, felkeresték, és rendbe is tették. A cserkészek vezetője Sinkovits Imre, a későbbi kiváló színművész volt, aki már sajnos távozott az élők sorából.

A régi rendszer, és annak ideológiája, hogy a határt mindenáron meg kell védeni az idegen „betolakodóktól”, teljesen elsorvasztotta a kút legendáját.

Mivel a forrás nagyon közel, mindössze húsz méterre van a határtól, a kutat betemették, a felette található oltárkápolnát pedig lerombolták. Így vegetált a kút 1990-ig, amikor a falubeliek közül hárman úgy gondolták, mégiscsak meg kellene menteni az enyészettől. A forrást kiásták, vízelvezető gyűrűket raktak le, és megtisztították a környéket a gáztól.

2000 októberében merült fel először a kegyhely felújításának gondolata, de

akkor még csak reméltük, hogy terünk megvalósulhat.

Végül a sok szervezés meghozta a gyümölcsét, sok anyagi támogatással és még több társadalmi munkával felépítettük a kegyhelyet. A munkálatok azóta is folynak. Elkészült a Batthyány, a Sinkovits és a Brenner emlékmű is. Felállítottuk a stáció keresztjeit, a Miród-forrás versét márványtáblába vésettük, és egy gyönyörű székely kaput faragtattunk. Felújítottuk a kemesmáli és a taródfai falurész temetői keresztjét, a falukeresztet és a kemesmáli temető kapuját. Felállítottuk az 1848-as, az első és második világháborús, valamint az 1956-os hősi emlékművet. A templom előtti teret díszkővel borítottuk, elvégeztük az emlékművek díszkivilágítását, és kivettük a részünket a templom felújításából is. Évente több vallási és világi rendezvényt szervezünk. A Miród-forrás ma Vas megye egyik legnagyobb turisztikai látványossága.

A kegyhely újraszentelésére tíz éve, 2002. szeptember 22-én került sor. Ennek alkalmából egy megemlékezést szervezünk, mely több helyszínen és több témában fog megvalósulni. A rendezvényre 2012. augusztus 26-án, vasárnap kerül sor.

SZENT MÁRTON ÉLETE

Pogány szentélyek lerombolása

Egyházmegyénk szülöttének és védőszentjének életrajzát Sulpicius Severus (363 k. - 420 k.) írta meg „*Vita Martini*” (Szent Márton élete) címen. Rovatunkban ebből közlünk részleteket.

Az egyik faluban, midőn egy igen ősi és híres szentélyt felgyújtattak, a feltámadó szél a közelben levő szomszédos házra is átvitte a lángok csóváját. Mikor észrevette, szembeállt a terjedő tűzzel. Ekkor pedig csodás módon azt lehetett látni, hogy a szél szembefordul a tűz erejével, így az csak arra terjedhetett, amerre Márton csodatevő ereje akarta.

Egy másik faluban, amikor ugyan csak le akart rombolni egy templomot, a pogányok erőszakosan elűzték. Márton egy közeli helyre húzódott vissza. Ott három napon át vezeklőruhát hordott, hamut szórt magára, és állandóan böjtölt és imádkozott az Úrhoz, hogy isteni erővel rombolja le a templomot. Hirtelen két lándzsás és nagy pajzsos felszerelt angyal jelent meg neki az égi seregéből, azt mondva, hogy az Úr küldte őket, hogy a falusi sokaságot megfutamítsák, és védelmet nyújtsanak Mártonnak, nehogy valaki is ellenálljon, miközben lerombolja a templomot; térjen tehát vissza, és a megkezdett munkát istenfélően fejezze be. Visszatért tehát a faluba, és a pogány sokaság nyugodtan szemlélte, hogy a pogány szentélyt az alapjáig lerombolja.

Amikor a földművesek mindezt látták, megértették, hogy az isteni akarat töltötte el őket csodálattal és rettegéssel, nehogy szembeszálljanak a püspökkel. Szinte mindnyájan hittek Jézus Urunkban, és nyilvánosan hirdelve megvallották, hogy Márton Istenét kell tisztelni, és fel kell hagyni a bálványok imádatával.

Bibliafordítás Sárvár-Újszigetről

Szauer Ágoston

Sylvester János Újszövetség-fordítása volt a legközvetlenebb előkészítése a teljes magyar Bibliának. Voltak már előzményei Sylvester munkájának, jelentek már meg részletek a Szentírásból. A husziták fordítása még az előző századból való, Komjáti Benedek Szent Pál leveleiből készített fordítást, Pesti Gábor jóízű magyarsággal fogalmazta meg a négy evangéliumot. A magyar nyelv törvényeit kutató, helyesírási kérdésekkel is foglalkozó Sylvester nyelve minden kortársáénál „tudományosabb”, nem olyan ízesen szép, mint amilyen fél évszázad múlva Károlié lesz, de nagy pontosságra törekvő.

Írónk a szamosháti Szinyérváralján született, lehetséges, hogy családneve Erdősi volt, s ezt latinosította jó humanista szokás szerint Sylvesterre. Magával hozta i-zó tájszólását, így szólal meg dunántúli tanítómesterként, és ezt fedezhetjük fel az első hibátlanul írt magyar hexameterben is: „Próféták által szólt rígen néked az Isten”.

Mohács évében indul el tanulmányújtjára, első állomása a krakkói egyetem, ahol a „három szent nyelvet” igyekszik elsajátítani: a latint, a görögöt és a hébert. Itt találkozik Erasmus eszméivel, műveivel, és nagy hatással van rá az a gondolata is, amely szerint a Szent Jeromos által fordított latin Biblia, a Vulgata tele van tévedésekkel, pontatlanságokkal. Aki érteni akarja a szent szövegeket, vissza kell nyúlnia az eredeti héber és görög írásokhoz. A „homo trilinguis”, a három szent nyelv művelője felismeri, hogy az igényes munkához a magyar nyelv törvényszerűségeivel is tisztában kell lennie a fordítónak. A felkészülés éveinek kö-

vetkező állomása Wittenberg, ahol Melanchton professzor a mestere.

Harmincévesen érkezik haza a szétszaggatott Magyarországra, ahol Nádasdy Tamás ad neki munkát, aki nemcsak befolyásos nagyúr, de reneszánsz szellemiségű udvartartó, a XVI. századi Magyarország kultúrájára ösztönzően ható férfiú is. Sylvesterre bízta a sárvári iskolát, nyomdát hoz létre a város melletti Újszigeten, támogatja a magyar Újszövetség megalkotását. Tízévi munka után, 1541-ben jelenik meg Abádi Sámuel műszaki vezető, tipográfus betűivel a teljes Újtestamentum. Előszava „Az magyar népnek” az első disztichonban (hexameterben és pentameterben) írott versünk. Sylvester felismeri, hogy a magyar igen alkalmas a rövid és hosszú szótagok markáns megkülönböztetésére, így az antik időmértékes verselés művelésére. Ebben is megelőzte korát, költőink majd a felvilágosodás időszakában fedezik fel újra a „deákos” verselésben rejlő lehetőségeket.

Az magyar népnek

Próféták által szólt rígen néked az Isten,
Az kit ígért ímé vígre meg atta fiát.
Buzgó lélekvel szól es néked ez által,
Kit hagyja, hogy hallgass, kit hagyja hogy te kövess.
Néked azért ez lün prófétád, doktorod, ez lün
Mestered, ez most es, mellyet az Isten ada.
Ez próféta szavát hallgasd, mert tíged az Isten
El veszt, és nyomos itt nem lehet az te neved.
Itt az Írásban szól mostan és néked ez által,
Hütre hív mind, hogy senki ne mentse magát.
Az ki zsidóul és görögül és vígre diákul
Szól vala rígen, szól néked az itt magyarul.
Minden népnek az ű nyelvön, hogy minden az Isten
Törvényin iljen, minden imádjá nevit.
Itt vagon az rejtek kincs, itt vagon az kifolyó víz.
Itt vagon az tudomány, mely örök íletet ad.
Lelki kenyír vagon itt, melyben mikor íszel örökkő
Ílsz, mely az mennyből szálla, halálra mene.
Az ki teremt tíged, meg vált, örök miletet es ad
Ez szent által, nincs több bizodalmad azért.
Ennek azért szolgálj mindenkör tiszta szüedvel,
Ennek mindenkör tígy igaz áldozatot.
Tígedet ez hozzá viszen, s nem hágy el, mikor így mond:
Bódogok, eljövötek, vesszettek el, gonoszok.

„Szól néked az itt magyarul” – írja büszkén az előhangban Sylvester. „Minden népnek az ő nyelvön” – tudjuk, ez jellemzően protestáns törekvés volt ez időben, ám Sylvester mindvégig katolikus maradt.

Nem lehet tudni, hány példányban nyomtatták az Új Testamentumot, ma 22 eredeti példány létezéséről tudunk, tíz külföldön található, tizenkettő pedig Magyarországon.

Sylvester Jánost meghívta professzornak a bécsi egyetem, hébert, görögöt és ókori történelmet tanított. Ismerjük néhány esszéjét és versét is a Sárvár utáni időkből, majd szem elől veszítjük, halálának éve is bizonytalan (talán 1552), sírhelyét sem ismerjük Bécsben.

► **Holtában is beszél... (folytatás az 1. oldalról)**

A szombathelyi szeminárium előkészítette, hogy jó pásztor legyen Észak-Zalának, a zalai lelkipásztorkodás pedig előkészítette, hogy jó pásztor legyen az egész nemzetnek. 1944. március 3-án XII. Piusz pápa kinevezte veszprémi püspöknek, majd nem sokkal ezután Esztergom érsekének, 1946. február 21-én pedig az Egyház bíborosává kreálta. Amikor a pápa a bíborosi kalapot átadta neki, átölelte és köszöntötte, jövendölt, és azt mondta: „A 32 újonnan kinevezett közül te leszel az első, akinek vállalnia kell a bíbor színnel jelzett vértanúságot.”

Ettől kezdve élete valóban szakadatlan munka, szenvedés volt Istenért, Egyházért, Hazáért. Igyekezett minden társadalmi csoport és közösség felé nyitott lenni, védte a katolikus iskolát és a kötelező vallásoktatást.

Már 1947 nyarán elkezdődtek az előkészületek az egész országban, hogy a magyar társadalom méltóképpen ünnepelje meg az 1848-as szabadságharc centenáriumát. Részt kért az ünnepségekből a Magyar Katolikus Egyház is. 1947. augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján a Magyar Püspöki Kar és vezetője, Mindszenty bíboros Esztergomban ünnepélyesen meghirdette a Boldogasszony évet a szabadságharc évfordulójának emlékére. A Boldogasszony éve a 20. századi magyar egyháztörténelem egyik legkiemelkedőbb eseménye volt. Másfél év alatt milliók vették körül a bíborost és püspök társait, hallgatták és követték szavukat. Ez nem politikai tüntetés volt, hanem száz és százezer együtt imádkozó ember; az imádkozó Magyar Egyház.

1948. december 25-én együtt töltötte az ünnepet édesanyjával az esztergomi prímási palotában. Ide jöttek érte az ávósok, december 26-án este fél 9-kor letartóztatták, és Pestre, az Andrassy út 60-ba vitték. Kihallgatását azonnal elkezdték, ami alatt kínozták, botozták, rugdosták, mezítenre vetkőztették, majd bohócruhába öltöztették, csúfolták és kigúnyolták, késsel a ke-

zükben a szobában körbekergették, nadrágszíjjal és gumibottal ütötték. Az alvástól megfosztották, egyéniségét kábítószerrel megtörték.

Vádolták hazaárulással, köztársaság elleni szervezkedéssel, kémkedéssel és valutaüzérkedéssel. 1949. február 8-án a testben, lélekben összetört embert, Magyarország hercegprímását a kommunisták életfogytiglani börtönre ítélték. Nyolcévi rabság után, 1956. október 30-án kiszabadították a szabadságharcosok, és az egész ország örömeire Budára vitték.

1956. november 4-én hajnalban az amerikai követségre menekült, majd 1971-ben VI. Pál kérésére elhagyta az amerikai követséget, és magára vette élete legnagyobb keresztségét, a számkirovatettségét. Szeptember 28-án a bécsi pápai nuncius gépkocsija gördült be a hegyeshalmi határállomásra Mindszenty József bíborossal, aki rövid útlelvizsgálat után könnyes szemmel hagyta el szeretett hazáját, azt az országot, amelyet szeretett, amelyben élni és szándéka szerint meghalni akart. Megrendült lélekkel szállt ki a határmezsgyéjén, hogy utoljára megcsokolja a magyar földet, és megáldja Mária országát. A határ másik oldalán az őt megillető tisztelettel fogadták, és megkapta azt a lehetőséget, hogy hátralévő életében a magyarságért tevékenykedjen. S valóban a világon szétszóródott magyarok pásztora lett.

1975. május 6-án Bécsben 83 évesen váratlanul elhunyt. Kívánsága szerint Mariazellben, a kegytemplomban temették el. Sírja a magyarok találkozóhelye lett. Halála után 16 évvel épen maradt testét hazahozták, így végrendelete teljesült: „*Ha Magyarország felett a vörös csillag lehull, testemet vigyék haza magyar földre.*”

Budapesten, az Andrassy út 60. épületére ma ez van kiírva: „*Ebben a házban kínozták Mindszenty József bíboros hercegprímást, esztergomi érseket.*” Alatta tovább olvasható: „*A gyilkosoknak megbocsáthatsz, de az áldozatokról megemlékezz.*” Mindszenty József katolikus hitéért és a magyar nemzetéért eleven áldozattá vált. Ma már nincs vasfüg-

Mindszenty József
hercegprímás érsek, bíboros
(1892-1975)

göny, ami szétválaszthatna bennünket, talán olyan eszme sincs, amely elkülöníthetne minket. A megboldogult hercegprímás személye és tanítása legyen összekötő kapocs mindnyájunk számára, akik magyarok vagyunk.

A világ – mondta egyszer – sok mindent elvehet tőlünk, Jézus Krisztusba vetett hitünket azonban sohasem. A világ sokat, igen sokat elvett tőle: éven át megfosztotta püspöki hivatalának szabad gyakorlásától, Egyházhoz és népéhez fűződő kapcsolataitól, emberi és egyházi kötelekeitől, és elvette tőle a fizikai és lelki ellenálló képességét a kirakatper folyamán.

De amit a világ elvett és megtagadott tőle, olyan, mint a jó mag, amely a földre hullott, és ezzel bő termést hozott, gazdag gyümölcsöket termelt. Mert a világ nem veheti el tőle a mártíromságot. Hitvalló volt és mártír. Mártír volt, mert fizikailag és lelkileg meggyötörték. Szerveniednie kellett, mert hűségesen megvallotta hitét Egyháza és hazája iránt. A szenvedéseket csodálattal méltó bátorsággal viselte. Korunk mártírja lett, és korunk e hitvallójára is érvényes az írás szava: „*Ha a búzaszem nem esik a földre, és el nem hal, egyedül marad, de ha elhal, bő termést hoz.*” (Jn 12,24)

Egy nehéz választás

Kékesi úr töprengve ült íróasztalánál. Vállalkozása, amely biológyszerek gyártásával foglalkozik, az utóbbi évben éppen hogy csak felszínen tudott maradni. Ezért új üzletigazgatót keresett, aki friss lendületet tudna adni a vállalkozásnak. Több jelentkező közül kettőnek a pályázata tetszett, akiket be is hívott elbeszélgetésre.

M. Dávid igényesen felöltözve, ápoltan és percnyi pontossággal jelent meg

a beszélgetésen. Arca a sikeres menedzser optimizmusát sugározta. Teljesen megfelelt annak a képnek, amelyet a róla szerzett információk adtak. Ezek Dávidot tehetséges, sikerorientált és nagy munkabírási vezetőjelöltnek írták le. Dávid a beszélgetés során elmondta, hogy akár a hétvégi szabadidejét is kész feláldozni, hogy munkahelyi céljait elérje. Családja is van, de a háztartási teendők és a két kisgyermekkel kapcsolatos dolgok náluk teljesen a felesége feladata, bár ötéves kislánya különösen hiányzik neki, ha esténként a hivatalában kell maradnia. Felesége és gyermekei fényképe azonban ott áll az asztalán. Vezetési stílusáról azt mondta, hogy az kooperatív (együttműködő), de a munkatársaitól átlagon felüli teljesítményt vár el, beleértve a hétvégi túlórázást is.

Amikor Kékesi úr megkérdezte tőle, hogy mit szól a biológyszerek ajánlásánál felhozott erkölcsi érvekhez, azt válaszolta, hogy a gazdasági élet mindezekkel nem sokat tud kezdeni. Jobb, ha ezek a gazdálkodás területén kívül maradnak. Végül erőteljes kézsorítással búcsúzott, annak reményében, hogy elnyeri az üzletigazgatói állást.

Alig telt el fél óra, kissé késve megjelent a másik pályázó is. B. Balázs zila, hosszú hajjal, farmernadrágban és pulóverben érkezett. Azzal mentette

késését, hogy legkisebb gyermekét neki kellett az óvodába vinnie. Művészi pályán dolgozó feleségének ugyanis sürgős elfoglaltsága adódott, így neki az autóra mindenképpen szüksége volt. Ő busszal tudott jönni, és sajnos nem tudott megfelelően felöltözni, de azt reméli, hogy ez most mellékes.

Balázs elmondta, hogy számára nagyon fontos a család, a környezetvédelem és a béke. Három gyermeke gondozását, nevelését és a családi feladatokat megosztja feleségével. Nagyon szívesen dolgozna olyan vállalnál, amely biológyszerek előállításával foglalkozik. Úgy véli, hogy egy ilyen vállalkozás hosszabb távon csak akkor lehet sikeres, ha még következetesebben egészség- és környezetbarát termékeket forgalmaz. A gazdasági növekedés és a siker mindenáron való hajszolása szerinte hosszabb távon súlyos környezeti károkhoz vezet. A munkatársait is szeretné ebben az értékrendben vezetni. A fizetés számára kevésbé fontos, mint ez az új jövőszemlélet.

E beszélgetések után sem vált világossá Kékesi úr előtt, hogy Dávid vagy Balázs az alkalmasabb személy.

- Ha te lennél a tulajdonos, kit választanál?
- Melyikük értékrendje szimpatikusabb neked?

Két imádság

Amikor az Úr Jézus Izrael városait járta, gyakran találkozott farizeusokkal. Ezek olyan művelt férfiak voltak, akik minden istentiszteletre elmentek. Sokan úgy hitték, hogy ők mindenkinél jobban engedelmeskednek Istennek. Jézus azonban tudta, hogy közülük sokan büszke, önző emberek. Ezért mondta el a következő történetet:

Egy jólöltözött farizeus felment a templomba. Büszkén felemelte a fejét, és így imádkozott: „Köszönöm, Uram, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember”. Majd felsorolt minden jót, amit tett. Egész idő alatt csak magáról beszélt, anélkül, hogy megköszönte volna, amit Istentől kapott.

Ezen a napon egy mindenki által megvetett vámos is felment a templomba, hogy imádkozzék. Ő azonban még a fejét sem merte felemelni, annyira szégyellte magát. Így imádkozott: „Ó, Istenem, bocsásd meg bűneimet!” Őszintén bántotta sok helytelen cselekedete. Belátta, hogy csak Isten irgalmasságában bízhat.

Isten örül, ha őszinte szívvel jövünk hozzá, és beismerjük bűneinket. Ő tud rajtunk segíteni, ő szeret és megbocsát.

Az elméricskél ember

Ezt a címet adta S. J. Gould könyvének, amelyben az intelligenciatesztekéről, az IQ vizsgálatokról hosszan ír és értékel. Negatívan.

Az intelligenciatesztek virágkora az 1950-es évekig tartott. Különösen az Egyesült Államokban örvendett népszerűségnek ez a fajta szellemi képességeket vizsgáló teszt. Az IQ egy olyan hányados, amely a gyermekek életkorának megfelelő (átlagos) teljesítményt viszonyítja az ő saját, adott pillanatbeli teljesítményéhez. Így előfordulhat, hogy valaki 16 évesen 14 évesnek megfelelő teljesítményt mutat. Sokan szinte misztikus dolognak tartják az IQ hányadost, amely legalább legyen 120, de ha lehet 133.

Van a világon egy „klub”, a neve Mensa. A Mensa egyetlen tagsági kritériuma az, hogy az emberiség legfeljebb két százalékára jellemző eredményt érjenek el valamely, a Mensa felügyelő pszichológusa által elfogadott intelligenciateszten – 131 pont, 133 pont.

A IQ születése Alfred Binet francia pszichológus nevéhez köthető. 1904-ben a francia Közoktatási Minisztérium úgy döntött, hogy azokat a gyerekeket, akiknek nehézségeket okoz a tanulás, speciális oktatásban részesítik. Alfred Binet-t kérték fel arra, hogy dolgozzon ki egy módszert, ami szerint kiválogathatók azok a diákok, akiknek erre szükségük van. Binet egy tesztet állított össze, amiben nem csak egyféle, egyetlen képesség vizsgálatára alkalmas feladat volt, hanem mindenféle, ráadásul nehezedő sorrendben. A feladatok a mindennapi élethez kapcsolódtak, és nem kellett megoldásukhoz semmiféle, iskolában elsajátítható műveltség.

A vizsgálatok azt mutatták, hogy az IQ alapján viszonylag jól megjósolható, milyen teljesítményre képes valaki az iskolában. Ám egy rossz feltételezéssel összekapcsolható az iskolai előmenetel, az életben felmutatott eredmények és a siker: máris világos, hogy egy gyenge vagy éppen nagyon jó IQ-t mutató gyermek, fiatal milyen sikerre számíthat

hat az életben. Az IQ mítosz pedig terjedt, és szedte áldozatait.

Ha megtudom, hogy alacsony az IQ-m, vagyis nem sok esélyem van sikerre az életben, tudat alatt így is cselekszem. Ezt hívják önbeteljesítő jóslatnak.

Fent említett szerzőnk, Gould véleménye: az ember értelmi képessége nem jellemezhető egyetlen számként, ennél fogva az emberek intellektusuk alapján nem is rendezhetők lineáris rangsorba. Pedig egyesek arról ábrándoztak, hogy a tökéletes társadalomban az IQ alapján osztják majd be az embereket: az intelligensek fontos tervező munkákat végezhetnek, az „alacsonyabb rendűek” pedig azt, amit ők is képesek elvégezni.

Az emberek mindenféle osztályozása akár szellemi, akár faji, nem szerinti vagy nemzeti szempontból történik, súlyosan sérti azt a méltóságot, amely Istentől kapott ajándékunk. Az ember, hitünk tanítása szerint Isten képére teremtetett személy, Isten gyermeke, a mennyország örököse. Természetes, hogy az öröklöttségünk és környezetünk különböző dolgokra tesznek képessé bennünket. Fontos esetekben (például valaki pilóta akar lenni) szükségese is bizonyos tesztvizsgálatok. Ezek azonban csak valamely feladatra jelölnek esetleg alkalmassá, így nem beszélhetnek arról, hogy valakik magasabb rendűek másoknál.

Az ember értékét nem az elért teljesítmények adják. Nem a szegénység és nem a gazdagság. Csak a szív számít. Az számít, képes-e szeretni jézusi módon, képes-e a jézusi finomsággal és mosollyal tekinteni az őt körülvevő világra.

JÁTÉK –TUDOD-E?

Ég és föld

1. Ki volt a tenger istene a római mitológiában?

- a.) Neptunus
- b.) Oceanos
- c.) Poszeidón

2. Milyen műszerrel méri a légköri nyomást?

- a.) termométerrel
- b.) barométerrel
- c.) altométerrel

3. Melyik kémiai elem fordul elő leggyakrabban az Univerzumban?

- a.) oxigén
- b.) szén
- c.) hidrogén

4. Mit vizsgálnak a szelenológusok?

- a.) a szeleket
- b.) a Holdat
- c.) a kémiai elemeket

5. Mekkora a tengervíz sótartalma?

- a.) 3%
- b.) 6%
- c.) 9%

6. A Naprendszerben melyik az az egyetlen bolygó, amely nem a római vagy a görög mitológiából kapta a nevét?

- a.) az Oberon
- b.) a Föld
- c.) nincs ilyen bolygó

7. Ki fedezte fel a gravitációt állítólag annak hatására, ahogy egy alma leesett a fáról?

- a.) Albert Einstein
- b.) Galileo Galilei
- c.) Isaac Newton

8. Minek nevezzük a Nap felületén látható, hűvösebb gázok okozta sötét foltokat?

- a.) napfáklák
- b.) spikulák
- c.) napfoltok

1. a, 2. b, 3. c, 4. a, 5. a, 6. b, 7. c, 8. c
Megfejtések:

A csendlaki parókiától a szibériai hómezőig

Mátyás Zsófia

Dr. Harangozó Ferenc pápai prelátest (1908-1991) a szovjet katonai bíróság 1948-ban kémkedés vádjával először halálra, majd 25 évi kényszermunkára ítélte, mert segítette a rászorultakat, menedéket adott az üldözötteknek, és szabad földre juttatott sok menekülőt. Harangozó atya életéről 2001-ben, dr. Gyürki László pápai prelátest magánkiadásában jelent meg egy könyv *A csendlaki parókiától a szibériai hómezőig* címmel. A kiadvány most megújult, modern formában, nyolc oldalas színes képmelléklettel jelent meg a Martinus Kiadónál, ebből közlünk részleteket.

Mikor át akartam menni a szálló előtti úttesten a Széll Kálmán utcába, egy nagy fekete autó vágódott mellém. Ha félre nem ugrom, elüt. Már éppen rászóltam volna a sofőrre, amikor hátról elkapott valaki. Hátra akartam fordulni, de abban a pillanatban ketten ugrottak ki az autóból. Az egyik ököllel állon ütött, többször egymás után. Az ütések elkábítottak. Csak az autóban eszméltem föl. Az álpóstás és a két – azelőtt mellettem ülő – alak körültekert kivont revolverekkel. Az ablakok lefüggönyözve. Elindultunk. Tudtam, hogy a Rumi úton vagyunk Budapest felé. A „postás” gúnyosan figyelt, aztán

Dr. Harangozó Ferenc
pápai prelátest (1908-1991)

megjegyezte: – Na, főtisztelendőséged is lebukott e város színteréről. Nézz csak meg jól, többet az életben úgysem láthatja. Tudtam, hogy nem üres fecsegség, amit mond. Éreztem a hang mögött Moszkva hangját, és megborzongtam. Homályosan azt is éreztem, hogy ez az út nagyon messze visz. Nagyon nehéz lesz, de vissza akartam térni még ezen az úton. Behunytam a szememet, csak a lelkeimmel rebegettem: „*Fiat voluntas tua!*” (*Legyen meg a te akaratod!*). Elöttem hányan mentek már ezen az úton és nem jöttek vissza soha többé. Olyan nehéz őszinte szívből kimondani a „*fiat*”-ot éppen akkor, amikor a legaktuálisabb! Az autó robogott velem. Már a graz-budapesti műúton voltunk, Jánosháza körül. Szemben velünk egy teherautó közeledett. Megismertem, a mi teherautónk volt. Rajta ült Lelkes főtisztelendő úr és Gabi, a Miska sógora. Elrobogtak, nem is vettek észre. Úgy éreztem magam, mint a fuldokló, akinek a segélykiáltását nem hallja senki.

• • •

Igen. Sulyok Dezsőt és több üldözött paptestvéreimet én segítettem át a határon. Részben személyesen, részben elmagyarázva nekik, merre menjenek. A népi német menekülőket meg egyenesen a kocsink vitte át az én parancsomra a határon. Erről tudtak a határőrök közegeink, hiszen százával mentek át egy-egy kis távon naponta. Ezt semmiféle érdekből nem tettem, csak egyszerűen kötelességből, mint pap és ember. Ezek mind ártatlanul üldözött emberek voltak, akiken nem segíteni gyávaság és megalkuvás lett volna. Én a háború alatt ugyanilyen természetes módon segítettem zsidókat és szlovéneket. Erről sokan tudnak, úgyhogy bizonyítanom nem kell. És ha újra választanom kellene, hogy segítek, vagy ne segítek, újra csak segítenék. Szavaim látható hatást tettek a vallatóra. Azt kérdezte, nem akarok-e enni valamit. Akkor már két napja nem ettem.

• • •

Az időt a börtönben az álmatlan éjszakákban az őrsváltás méri. Valahol a föld alatti labirintus végén súlyos katonalépések zaja hallatszik, fojtott beszéd, aztán hosszú csend, és ha sokáig figyeled, ez a csend tele van titkos zúgással, mintha az örökkévalóságot hallanád. Néha épp olyan volt, mintha az otthoni malom gátja zúgna. Ez a kedves kíséző zenéje gyermekálmaimnak. A víz zúgásából hirtelen kiválik ezer különféle emberi hang. Mind ismerős hangok. Figyeled. Most az egyik hirtelen éles, határozott lesz: édesanyád vagy néha egyik ismerősöd hangja, akit már régen el is felejtettél. Elmúlt ez az éjszaka is. A szívem olyan nehéz. A fejem fáj. Az öntudat világosodik, s vele fölsajog a kérdés, meddig lesz még így? Meddig bírod még?

• • •

A pravoszláv karácsony közeledett, brigádunk farönköket stáfolt ki a Tajgából (szibériai őserdő). Két-két ember egy zömök, bozontos kis mandzsúriai lovat kapott, meg egy kétkerekű saroglyát, amire a farönk elejét rá kellett emelni és rögzíteni. Aztán „Gyí!” – húztuk és toltuk a fát az erdőből hármában, hasig érő hóban, látástól valószínűleg.

A kiadvány, 2.200 Ft-os áron megvásárolható könyvesboltunkban (Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3. • Telefon: 94/513-191 • E-mail: info@martinuskiado.hu • Internet: www.martinuskiado.hu)

A keresztény névjegykártya igazi tartalma

Dr. Németh Norbert

„Nézzétek, mennyire szeretik egymást!” (Tertullianus, Apol.39,7.) Ennek a szeretetnek a hiánya az Egyház gyengesége, ami nem független a személyes bűneinktől.

Az Egyház egyszerre szent és bűnös. Szent az Alapítója és Forrása, Krisztus miatt, aki egyedül volt igaz (bűn nélküli) közöttünk. Bűnös, mivel emberekből is áll és az ő személyes bűneik miatt. Krisztus az Egyház minden tagját az életszentségre hívta meg. Ennek ellenére az Egyház tagjaiban az életszentség nem mindig mutatkozik meg szembetűnő módon. Vannak, akik életszentségükkel megdicsőítik Istent, de vannak sajnos olyanok is, akik bűneikkel gyengítik az Egyházat.

Ez mindig így volt az egyháztörténelemben, ahogy az apostolok sem voltak bűn nélkül (Júdás elárulja Jézust, Péter megtagadja, az apostolok egymás között versengenek, stb.), ugyanígy korunk Egyházában is felfedezhetők a gyengeségek, amiket fájjalunk és meg kell bánnunk, valamint el kell kerülnünk a jövőben. Nem mondhatjuk, hogy életszentségre jutottunk már, mindannyian csak törekszünk rá komoly küzdelmek árán. Akár papról, akár világi hívőről legyen is szó, az életszentség mindenkinek adott feladat és elérendő cél.

Mivel az Egyház emberi közösség, hordozza mindazokat a hibalehetőségeket, amelyek az emberi közösségek, társadalmak jellemzői. Minél inkább átadja magát valaki Krisztusnak, annál inkább az ő törvényei határozzák meg életét. És minél kevésbé adjuk át magunkat neki, annál inkább az „önzés törvénye”, vagyis a bűn és annak következménye érvényesül az életünkben.

Tisztában kell lennünk azzal is, hogy az Egyház történelmében, az életszentség folytonos jelenléte mellett voltak, vannak és lesznek súlyos torzulások is, amik mögött mindig Jézushoz és az ő igazságaihoz való hűtlenségünk áll.

Ám soha sem szabad szem elől té-

vesztetni, hogy az Egyház legbensőbb lényege az, hogy Krisztus él benne, ezért amikor az Egyházat szeretjük, akkor nem a bűnét szeretjük, hanem az Egyházban jelenlévő Istent.

Legtöbbször megvetően és elítélően szólnak az Egyházban tapasztalt súlyos bűnökről, mintha azok teljesen függetlenek volnának tőlünk, mintha mi a bűntelenség és a szentség hiteles megtestesítői volnánk. Pedig jól ismerjük Jézus parancsát: „Az vesse rá az első követ, aki bűntelen közületek!” (Jn 8,7) Meg kell tanulnunk, hogy az ítélet az Isten dolga és az Egyház bűnei nem függetlenek tőlünk. Mi is gyengítjük az Egyház tanúságtételének hatékonyságát minden egyes bűnnel. Közünk van az Egyház gyengeségéhez.

Másik fontos hibánk, hogy legtöbbször csak a botrányig jutunk és addig, hogy azt továbbadjuk a részletekkel, a körülményekkel és a hitelességgel nem törődve. Milyen üdvös volna, ha az evangélium továbbadásában volnánk ilyen ügyesek, gyorsak és elszántak! Ritkán jut eszünkbe, hogy ilyenkor tovább gyengítjük az Egyházat, még kevésbé vagyunk tudatában annak, hogy a botrányok elszenvedőiért és okozóiért imádkozunk. Pedig ez volna az igazi feladatunk.

Történelmi ismereteink, emlékeink alapján tudjuk, hogy a nem egyháztagok és a világi hatalom képviselői is tudnak bűnt elkövetni az Egyházzal szemben (amikor az Egyház tagjait üldözik politikai, katonai vagy adminisztratív módon). Ezen túlmenően azonban, ha komolyan vesszük az Egyház önértelmezését, akkor azt kell mondanunk, hogy bizonyos értelemben minden bűn (akár tagja valaki az Egyháznak, akár nem) – ha nem is közvetlenül és kifejezetten az Egyház, mint intézmény vagy az egyháztagok ellen irányuló cselekedet, mégis – támadást jelent az Egyház valósága ellen.

Az Egyház lényegéből fakad, hogy tagjainak minden bűne vele szembeni támadás is. Ennek a felelősségnek a tudatában vágyunk arra, hogy ugyanaz legyen a „névjegykártyánkon”, mint ami az első keresztények ismertetőjegye volt: „Nézzétek, mennyire szeretik egymást!”

A LELKIPÁSZTOR VÁLASZOL

Unokám most hathónapos, egészséges és nagyon szép kislány. Kérdeztem a fiamékat, mikor szeretnék megkereszteltetni, hiszen nálunk az volt a szokás, hogy már két- illetve háromhetes korban Isten gyermeke lett a született kisbaba. A fiam azt mondta, hogy a menyem még nem szeretné. Csodálkozom a döntésükön, miért zárják ki a gyermeket Isten közösségéből? Ez nem bűn?

Az Egyházi Törvénykönyv előírásai szerint „a szülők kötelesek gondoskodni arról, hogy a gyermekek már az első hetekben megkapják a keresztséget; a születés után mielőbb, sőt már a szülés előtt forduljanak a plébánoshoz, hogy gyermekük számára kérjék a szentséget, és hogy erre kellő felkészítést kapjanak.” (867. kánon). Ennek értelmében tehát a keresztelés halogatása a szülők részéről semmiképpen sem helyeselhető. A halasztásra egyébként az előírások csak a plébános részéről adnak lehetőséget olyan esetben, ha egyik szülő sem kész a hitvallásra – mely a gyermekkeresztelés szertartásának része és feltétele –, illetve annak vállalására, hogy a gyermeket katolikus keresztény módon neveli vagy nevelteti.

A keresztelés évekig tartó halasztása azért sem célszerű, mert egy 2-3 éves gyermek egy ilyen szertartást általában már nem bír ki mozgolódás, sétálás nélkül, ugyanakkor érdeklő, de még nem érti meg, mi történik vele. Éppen ezért az ilyen korú, vagy ennél idősebb gyermekeket először az első szülei előtt szoktuk megkeresztelni, amikor már kellően felkészíthetők.

Végül a keresztelésre is érvényes: amit sokáig halogatunk, abból végül nem lesz semmi.

Ipacs Bence

Van egy kérdése és szeretne rá választ kapni? Várjuk levelét az info@martinuskialdo.hu e-mail címen.

Fókuszban

Egyházmegyei programok, események

március 16. (péntek)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Szent Norbert-templom)

március 20. (kedd)

18 óra KÉSZ Körmenti Csoport – Sabáli László zenetanár *Credo a művészetben* című előadása (Körmend, Polgármesteri Hivatal nagyterme)

március 21. (szerda)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Szentháromság templom – Olad)

március 22-24. (csütörtök-szombat)

Szombathely város nagybőjti lelkigyakorlata (Szombathely, Székesegyház)

március 23. (péntek)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Krisztus Király templom – Kámon)

március 26. (hétfő)

18 óra A végső dolgokról keresztény módon – Dr. Németh Norbert egyetemi lelkész, főiskolai tanár nyilvános előadása (Szombathely, NymE-Savaria Egyetemi Központ könyvtára)

március 28. (szerda)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Szent István király templom – Szentkirály)

március 30. (péntek)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Szent Kvirin-templom – Szalézi)

március 31. (szombat)

10.30 óra Mindszenty-émlékünnepség (Szombathely, Székesegyház)

április 4. (szerda)

6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Székesegyház)

április 5. (csütörtök)

10 óra Olajszentelési szentmise (Szombathely, Székesegyház)

19 óra Püspöki szentmise az utolsó vacsora emlékére (Szombathely, Székesegyház)

április 6. (péntek)

8 óra Olvasmányos imaóra és reggeli dicséret (Szombathely, Székesegyház)

15 óra Püspöki liturgia Urunk halálának emlékére (Szombathely, Székesegyház)

20 óra Szombathely város keresztútja (Szombathely)

április 7. (szombat)

8 óra Olvasmányos imaóra és reggeli dicséret (Szombathely, Székesegyház)

20 óra Húsvéti vigília (Szombathely, Székesegyház)

április 8. (vasárnap)

10 óra Püspöki szentmise Urunk feltámadásának ünnepén (Szombathely, Székesegyház)

április 14. (szombat)

9.30 óra Egyházmegyei ifjúsági találkozó (Szentgotthárd, Színház)

17 óra Bérnálás (Zalaegerszeg, Zárdakápolna)

április 15. (vasárnap)

10 óra Bérnálás (Rédics, Szentlélek-templom)

A SZENTATYA MÁRCIUS HAVI IMASZÁNDÉKAI

Általános szándék (A nők közreműködése)

Hogy az egész világon kellően elismerjék a nők közreműködését a társadalom fejlődéséhez.

Missziós szándék (Az üldözött keresztények)

Hogy a Szentlélek adományozzon állhatatosságot mindazoknak, különösen Ázsiában, akiket Krisztus neve miatt hátrányosan megkülönböztetnek, üldöznek vagy halálba visznek.

Antikvár könyvvásár

A Szent Márton Kölcsonkönyvtár immár megújult környezetben, kibővített állománnyal várja olvasóit a Brenner János Kollégium épületében található termében.

Az egyházi, szépirodalmi, történelmi, tudományos és művészi témájú könyvek kölcsönzése mellett folyamatosan cserélődő, antikvár könyvek vásárlására is lehetőség nyílik a könyvtárba látogatóknak. A könyvtár hétfőtől szerdáig, 10-től 18 óráig várja olvasóit.

HUMOR

A tanító felszólítja az iskolában Petit:

- Na, kisfiam, meg tudod-e mondani, milyen alakú a föld?
- Gömbölyű – feleli Peti.
- Nagyon helyes. De bizonyítsd be!
- Úgy éljek, hogy gömbölyű!